

Oglas, poslanica itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglase itd. šalju se naplatnicom ili polotračicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod narudbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Uto list na vrijeme ne primi, neka to javi odgovornosti u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Čekovnog računa br. 847.849.

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu malo stvari, a nesloga sve polcvari». Narodna poslovice.

Odgovorni urednik i izdavaatelj Stjepo Gjić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Pozor!

Tko ne bude primio
budući broj, tomu je
list radi nepodmire-
nja daga ustavljen.

Uprava „N. Sloga“.

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 5. marča 1901.

Posle čitanja podnesaka govori češki agrarac Zavorka k zapisniku prošle sjednice. Govori češki. Nakon kakve pol ure, počeli su Sveniemići vikati, što govori, kako može toliko k zapisniku govoriti, oni ne dozvoljavaju toga. Prvi podpredsjednik Prade, kao predsjedatelj, opominje zbilja govornika, nek prestane govoriti. Govornik mu odgovara, da on upozoruje predsjednika, da nije još svršio. Prade uzimlje rječ govorniku, jer da ga neslušao. Češki socijalni nacionalac Fressel, mladčić, malon, al osirok i zdrav, trč k predsjedništvu kao vjeverica. Došav izpod njega zaskočić se, i zgrabi Pradu iz ruku papir iz kojega je nešto priobćivao. U to već su k predsjedništvu pritekli neki Sveniemići i jedan njemački nacionalac, izrodjenj Čeh iz Stajerske Malik, te su uhvatili Fressela za vrat i počeli ga nesmiljeno lupati, negledeć kuda. Njeki se je kod toga i ruke okrvavio. Fressel se je branio i nije htjeo popustiti, a došli su mu na obranu i neki sumisljenici. Svi zastupnici zgrnuli su se kod te tučnjave. I eto došlo je već i do šaka u zastupničkoj kući, medju zastupnici samimi. Sjednica bila se je na nekoliko minuta pretrgala. Predsjedništvu preuzeo je predsjednik, Fresselu dao ukor, te rekao da se prelazi na dnevni red. Fressel i drugovi su se tomu protivili, jer da Zavorka nije još svršio, al su se skoro umirili. Zast. Biankini pitao je predsjednika nije li voljan upozoriti ministra željeznica na to, da odgovori na interpelaciju zast. Kaftana glede željeznice, koja bi spajala Dalmaciju sa Bosnom i monarhijom. Na dnevnom je redu od vladje pitana dozvola za novačjenje. Kod toga su od Čeha govorili zastupnici Horica i Udržal, obojica bivši čestnici, te se tizili na postupak vojne uprave, i neprijeteljstvo koje kod nje vlada proti češkom jeziku. Od Njemaca govorili su Schejcher i Iro. I ovaj se je tužio proti vojnoj upravi, dočim je prvi postavio resoluciju, kojom se vojna uprava poziva

da stavi u rezervu sve one mlade vojnike, koji su nužni za upravu gospodarstva i za uzdržavanje obitelji. Za tu resoluciju su svi zastupnici; vidit ćemo što će c. k. vlada*. Kod te razprave su govorili također zastupnici Biankini, Hrvat, i Malfatti, Talijan. Zastupnik Biankini bavio se je osobito c. i k. mornaricom, koja sastoji ponajviše iz sinova našega, hrvatskoga naroda. Tužio se je, kako se slabo ili nikako mari za uzgoj hrvatskih časnika, kako njim se druge predpostavlja, koji nisu za more; kako se u obće sa Hrvatima i tu zlo postupa. Ironizirao je kolonizaciju Austro-Ugarske u Kini, te reko, da naše vlade dolaze i u tom kasno, a da inače nisu ni sposobne za to, pošto da bi imale prije urediti odnošaje u krunovinah mornarije, kakova je Dalmacija. Oštro je napao ministra pravosuđja, koj je izdao naloga, da mogu kod sudova u Dalmaciji biti primljeni u službu i takovi izslužili časnici ili podčasnici koji neznadu dovoljno hrvatski. Predložio je da se s nizi služba kod mornarije od 4 na 3 godine. Hrvati i Slovenci i Česi su mu odobrvali. Baron Malfatti iz Tirola, predsjednik talijanske sveze*, upotrebio je tu razpravu u svrhu, da dade izjavu u ime talijanskih zastupnika, zašto oni ina dalje ostaju u opoziciji. Svoju odnosnu izjavu već prije napisanu, čita od riječi do riječi. Veli po prilici: C. k. vlada neće da uzme u obzir njihove želje i težnje. Daleko bi ga vodilo kad bi razvijao sve pritužbe, koje Talijani proti vladi imadu. Navesti će samo glavne uzroke njihove nezadovoljnosti. Neda njim talijanskoga sveučilišta. U cielom Primorju neima talijanskoga učiteljišća. Neće da sasluša zemlju Istru da vlada dade veću podporu za pučko školstvo. Za to neima novaca, ali jih ima za njemačke škole, niže i srednje tamo, i za hrvatsku gimnaziju u Pazinu, sve zavodi koji neimaju pravo obstojanosti. Vlada da potištuje Talijane i slavizira zemlju. Glede tirolskih Talijana veli, da njim vlada neda autonomije. Pri svem tom pokazali su Talijani kod zadnjih izbora da hoće da borbu do pobjede dovedu.

Malfatti bio je posljednji govornik. Razprava bila je s njim posve svršena. Još se je moglo što reći samo u obliku stvarnoga izpravka. I oglasio se je na to zast. Spincić, da bar sa nekoliko riječi kaže, kako je baš obratno od onoga što veli Malfatti, kako neime u istinu vlada potištuje Hrvate i Slovence, a pokrajnu talijanizira ili pušta talijanizirati. Pri tom je prvi put nastupio glasoviti Bennati. Još nije govorio, još nije predloga postavio, još nije interpelirao, još nije u obće javno ništa učinio. Nastupio je kao prosti vikač za vrijeme govora zast. Spincića. Pretrgavao ga je bezobrazno. Spincić se dakako nije, dao ni malo prestrašiti. Najprije mu je reko nek nepretrgava, nego, nek ga ka-anje izpravi, ako ima u čemu. A pošto je to samo za hip pomoglo, i pošto je Bennati kao prvi deran pretrgavao i rekao pri jednom navodu, »to nije istina«, onda mu je Spincić u obraz dobacio: »Vi ste lažac, kad velite da nije istina što sam

rekap*. Bennati se je približio kao da hoće šakom Spincića, al se je pak kod muškoga držaja ovoga odmaknuo. Suteč se je odmaknuo on i Rizzi sa ostalimi Talijani, kad je Spincić natuknuo, kojim načinom su bili izabrani u zastupničku kuću. Zastupnik Spincić bio je još 1. marča postavio predlog za podporu oštećenim u Materijskoj i Podgraskoj občini usljed posledice decembra 1899., te nekim načinom obnovio predlog što ga je već pred godinu dana postavio. Taj njegov predlog prikazao je predsjednik u današnjoj sjednici odboru za podporu u biedi, da ga razpravi, o njemu izvesti, i shodne predloge učini. Koliko nam je poznato, poduzeo je i drugih koraka za pospješjenje gospodarskih pitanja.

Beč, 6. marča 1901.

Današnja sjednica bila je kratka i dosta mirna. Početkom se je pritužio Fressel na postupak s njim u jučeranjnoj sjednici. Onda se je počelo razpravljati o zakonskoj osnovi za povišanje poreza na jaka pića u priloga financijama pojedinih krunovina.

Govorili su Mladočeh Heinrich, i dvojica radikalnih Čeha, ova dvojica češki. I tim je sjednica svršila.

Beč, 7. marča 1901.

Današnja sjednica trajala je samo oko dvie ure, od 3—5 po podne. Uzrok kratkim sjednicam je i u tom što razni odbori rade. Nego reč bi da je i u njem drugom. Češki klub je pripustio razpravu nekih predmeta, naročito osnove za dozvolu novačenja. Nezna se s jedne strane što njim je vlada obećala, nit se nezna, kada će Česi dozvoliti, da se razpravi predlog vlade o investicionoj zakladi. To opet, osobito prvo, muči njekje njemačke stranke. One bi htjele znati, da li je vlada obećala Čehom stogod i na prosvjetnom polju. Ako je, onda bi oni pričeli rad parlamenta.

U sjednici govorila su dva zastupnika proti vladinoj osnovi o porezu na žestoka pića. Inače je dr. Brzorad govorio, kako u svakoj sjednici tako i u ovoj, proti postupku predsjednika sa ne-njemačkim interpelacijami.

Inače bilo je i u ovoj sjednici podnešeno predloga i interpelacija. Medju ostalimi postavili su i naši zastupnici dvie. Dr. Ivčević s drugovi interpelirao je ministra pravosuđja i ministra domobranstva radi jedne nečuvene stvari. Vojnička novina tiskala je oglas, po kojem je ministar pravosuđja objavio, da se traži aspiranta za kancelarijske činovnike kod c. k. sudova u Dalmaciji, i da kod toga imadu prednost podčasnici. Glede prosioaca za ta mjesta veli se, da neimaju biti Dalmatinci. Od njih se doista traži podpuno poznavanje pokrajinskih jezika; al se veli također, da će se prosiocem, koji nebi posve poznavali talijanski i hrvatski jezik, za vrijeme što bi bili uzeti u službu na pokus, dati zgodna da se jezike posve nauče. Dakle bit će uzeti u službu kod sudova u Dalmaciji i onda,

Izlazi svakog utorka i petka
o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani netiskaju, a ne-frankirani neprimaju.

Predplata za poštarinom stoji: 12 K u obće, 6 K za seljake } na godinu ili K 6—, odu. 3— na pol godine.

Izvan carvine više poštarina.

Pojedini broj stoji 10 h. kolji u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Giala br. 5 te prima stranke ostav nedjelje i svetka svaki dan od 11—12 sati prije podne.

ako neznadu hrvatski i talijanski*. (Ovo posljednje baš nebi ni potrebno bilo). Može li se što nevjerojatnijega misliti?! Kod c. k. sudova u Dalmaciji mogu dobiti službe svi, naročito podčasnici, samo ne Dalmatinci, i to, i ako neznadu hrvatskoga jezika! To je nešto nečuveno, nevjerojatno, grozna... neću dalje, jer su neki listovi pišuće o tom već zapljenjeni bili. Povriedjeno je tim najprirodnije pravo; povriedjeni su temeljni državni zakoni, koji daju pravo svakomu državljanu natjecati se za javne službe; uvriedjeni su dalmatinski podčasnici; dana je najgroznija pljuska što je u obće može biti svim stanovnikom ciele jedne pokrajine, koja broji preko pol milijuna stanovnika; ranjeni su u srce Hrvati. Ima i drugova ministra pravosuđja, samih ministara, koji se nad tim zgražaju. Interpelacija je mirno poznačaju sastavitelja, al odlučno sastavljena. Neće se mirovati, dok se neukine onakva grdoša.

Prof. Spincić interpelovao je radi hrvatskoga odjela na pučkoj školi na Voloskom. Stvar se vuče već od godine 1897. C. k. školske oblasti za Istru su zatezale, iztraživale, i konačno rekla, da mogu oni koji žele hrvatsko podučavanje, u školu u Opatiju. Proti tomu učinilo se je utok na c. k. ministarstvo za bogoslovje i nastavu. Podneslo se ga »kroz c. k. zemaljskoga školskoga vieća* još 31. oktobra 1899. Riešenja neima još ni danas. A Bog zna da li je ministarstvo utok ni u ruke dobilo! Kod nas je i to moguće. Odluka c. k. zemaljskoga školskoga vieća kaže skrajnu pristanost. Opatijsku hrvatsku školu bilo se je svojedobno razdijelilo u hrvatski i talijanski odjel, pak iz njih napravilo i talijansku školu. Zašto nije se onda onim iz Opatije, koji su htjeli talijanski odjel, reklo da mogu u talijansku školu na Volosko?! Nego, jednaka mjera za sve!

Beč, 8. marča 1901.

Sjednica trajala je danas niti dvie ure. Poslje pročitanja podnesaka preslo se je na »stalan izbor predsjednika i obiju podpredsjednika*. Ustanovljeno je naime, da se početkom otvorenja zastupničke kuće izabere predsjednika i oba podpredsjednika, al to ponekle samo na pokus. Poslje 4 tjedna valja izabrati stalno predsjednika i podpredsjednike: ili izabrati ponovno prvanje, ili druge koje mu drago. Bili su izabrani prvanji: za predsjednika grof Vetter. Česi, Hrvati i Slovenci nisu za njega glasovali. Nisu ni mogli usljed njegova postupka sa ne-njemačkim interpelacijami, i usljed njihova prosvjeda proti tomu postupku. Za prvoga podpredsjednika bio je izabran njemački nacionalac Prade, za drugoga Čeh dr. Začek. Vriedno je iztaknuli, da su predsjednik i drugi podpredsjednik iz Moravske a prvi podpredsjednik iz Češke, dakle svi tri iz zemlja češke krunice.

Kako rekoh rado odbori. Medju njimi i vinogradarski odbor. U njem je razmjerno velik broj zastupnika iz hrvatsko-slovenskoga kluba. Pripustili su njim skoro sva mjesta češki klub i polji-

sko kolo. Obdržavao je taj odbor već tri sjednice. U početnoj fazi, prisutan i ministar trgovine baron Gall, i sekcijski predstojnik ministarstva poljodjelstva baron Beck. U odboru su izjavili, kako smatraju znamenitom stvari vinskou carinama i konzulu u Ugovoru sa Italijom. Država se inače jako rezervirano članovi odbora su jednoglasno odlučili, da se od zastupničke kuće izazove odluka protiv rečenog klanjaka. Izvjestiteljem za to izabran je sam predsjednik odbora prof. Marchet, vjestak u stvari.

Državna pomoć občinam Materija i Podgrad.

Pređlog zastupnika Spincića i drugova za pripomoć pojedincim mjestnih občinam Materija i Podgrad, koji bijahu mjeseca decembra 1899. poledicom oštećeni.

Prešli predlog zastupnika Spincića, dra. Laginje i drugova od dne 26. februara 1900. išao je za tim, da država prisikoj na pomoć poreznim občinam mjestnih občinam Materija i Podgrad, kotar Volosko u Istri, jako oštećenim poledicom od dne 14. i 16. decembra 1899.

U sjednici carevinskoga vijeća od dne 17. marca 1900. bijaše vlada usljed tog predloga pozvana, da poduzme što brže moguće izvide, da izvesti u uspjeh istih i da stavi shodno predloga. Polag priloga 284. k stenografskim zapisnicom, koji se nalazi u izvješću odbora za bitnu od dne 15. maja 1900. bijaše rješeno, koli spomenuti prešli predlog, toli onaj zastupnika Spincića i drugova, od dne 25. oktobra 1899., te mnogi drugi predlozi i molbe.

Nekoji iznosi bijahu, također za Primorje, dozvoljeni od c. k. namjestništva u Trstu pojedincim kotarom pokrajine Istre, te od kolarskih poglavarstva pojedincim mjestnim občinam podijeljen za gradnju i popravak cesta i puteva, pri čemu bijaše priuzna, osobito u kotaru Poreč, radi te razdičje. Oštećenici trašnicom poledicom od dne 14. i 16. decembra 1899. mjestnih občinam Materija i Podgrad nebijahu, pri tom napose u obzir uzeti, premda su ona obćinska glavarstva obširna izvješća o štetah i s hodne narode za pripomoć c. k. oblasnim podastria. Tako je obćina Materija dne 19. i 30. decembra 1899. o tomu, c. k. kotarsko poglavarstvo izvijestila, te dne 18. aprila 1900. istomu osam izkaza oštećenih odposlala, iz kojih je proizlazilo, da iznaša šteta samo u toj mjestnoj obćini 140.000 kruna. Pri tomu je molila za odpis poreza i za ciepljena tročeliri-godišnja stabalca kruška i jabuka iz sjevero-zapadnih strana države, te za novčanu pripomoć, ako i ne na jednom, to u više sledjećih godina uzastopce. Na isti način učinila je i obćina Podgrad.

Na podnesak mjestne obćine Materija od dne 19. decembra 1899. odgovorilo je kotarsko poglavarstvo dne 30. decembra 1899. Br. 4968, da ono nije moglo u obzir uzeti u smislu § 4 zakona od dne 12. julija 1896. D. Z. L. Br. 118 predloženi mu izkaza o štete, te da je stavilo predlog c. k. ravnateljstvu financija za odpis poreza i c. k. namjestništvu za eventualnu pripomoć. Obzirom na taj podnesak obavještilo je c. k. kotarsko poglavarstvo dne 27. janara 1900. Br. 432 obćinu, da će usljed naloga c. k. ravnateljstva financije doći na lice mjesta komisija, da pregleda poledicom oštećena mjesta u proljeće, i j. u vrijeme cvatnje. Pri tom je dalo upozorili oštećene, da imaju ostaviti netaknute oštećene voćke na mjestu, ako kané nove voćke zasaditi a da uzimogne komisija štetu procijeniti. Polag jednog kasnijeg dopisa od dne 8. novembra 1900. bijaše još nekoliko razprava dne 16. novembra 1900. radi dopisa poreza u Materiji.

Polag dopisa c. k. kotarskoga poglavarstva od dne 11. julija 1900. Br. 9545 na mjestne obćine u Podgradu Materijama kané i na dne u Kastavu i Jalsanar te na

kotarski cestovni odbor u Podgradu dozvolilo je c. k. namjestništvu za ublaženja biede u tih obćinah dati iznos od 10.890 kruna, od kojih je mjestna obćina Materija dobila 4000 kruna za popravak cesta i puteva. Ovo je iznos koji je namjestništvo dozvolilo štete progrožene na voćkal, da nije moglo moštati poledicom poledicom za popravak dobrih i rasplješenje voćnih stabala, zaborovili, jer da su u to vrijeme niti da se na to vrijeme dobave razdičenje voćnih stabala i iznaša oštećiti, u koliko imade takovih pripravnih.

Na isti način postupilo se, je naprimo oštećenikom od poledice u mjestnoj obćini Podgrad, gdje se je također nekoje iznose za popravak cesta i puteva doznačilo. Isto se tiče doznataca novih voćnih stabala, to se je za obće mjestne obćine 1276 voćaka iz voćnjaka u Podgradu i 855 iz voćnjaka u Pazinu — ukupno dakle 2131 — dozvolilo, pri čemu treba opaziti, da su voćna stabla iz Pazina, iz blagog podneblja u študenije, već zelena stigla, te da ista nisu za ono podneblje. Kako je razmjerno malen dovojen broj voćnih stabala, proizlazi odatle, što je samo u mjestnoj obćini Podgrad 22677 voćnih stabala oštećeno a 8831 posve uništeno.

Na temelju toga razglabanja, napose obzirom na to, što se je poledicom mjeseca decembra 1899. oštećenim iz mjestnih obćina Materija i Podgrad samo neznatan broj voćnih stabala pribavilo, te jedan dio istih nabijaše za porabu; što se nije prošle godine razdieljenjem podpora za ublaženje biede oštećenike od poledice napose u obzir uzelo; i što se na iste nemoze § 4, već § 7, alineja 2, državnog zakona od dne 12. julija 1896. D. Z. L. Br. 118 uporabiti, stavljaju podpisani predlog:

Visoka kuća neka izvoli zaključiti:

1. Da dobavi tim prije potrebiti broj ciepljenih voćnih stabala iz sjevero-zapadnih strana države za one iz poreznih obćinah, u mjestnih obćinah Materija i Podgrad, koji bijahu dne 14. i 16. decembra 1899. poledicom oštećeni, a da uzimogu ista oštećenici već u poljeću zasadi;
2. da doznači šteti odgovarajuću novčanu podporu iz državnih sredstava radi odštećiti oštećenim i kao nagradu onih između njih, koji nastoje svoje voćnjake što bolje i što brže obnoviti;
3. da dozvoli oštećenim odpis poreza sve dotle, dok nebudu imali koristi od voćnjaka.

U formalnom pogledu predlaže se, da se izruči ovaj predlog, mimoišav prvocitanje po § 31 poslovnika, odmah odboru za podporu biednicom i da ga tim prije razpravi.

U Beču, dne 1. marca 1901.

Spincić, Kulp, Borčić, Biankini, dr. Klaić, dr. Ferri, dr. Ploj, Vyhodu, Perić, Vuković, Marinek, Šupuk, Šušter, Bečvar, dr. Tavčar, Gabrček, Horvorka, dr. Plančan, König, Lupul, dr. Ferjančić, Ročić.

*) Ovaj predlog bijaše odmah izručen odnosnomu odboru. Op. Ured.

Interpelacija.

Zastupnika Vjek Spincića i drugova na njegov preuzvišenost gosp. ministra, predjednika i upravitelja ministarstva unutarnjih posla.

Državna odšteta za poklane krmke.

Na temelju carske naredbe od dne 2. maja 1899. D. Z. L. Br. 81, bijaše mjesec maja i junija 1900. u mjestnih obćinah Kastav, Veprinac, Lovtin i Mosćenica, kotar Volosko u Istri, mnogo krmaka i

po službenom nalogu najviše radi toga poklano, jer se je smjelo da bolju od kuge.

Mnogo tako poklanih krmaka bijaše pronađeno u poklanih krmaka. U omenute carske naredbe se § 3. slovo u. koje krmke iz državnih sredstava treba je izne čena, koja je vrijedna u odštetom glavnom gradu i za poklane krmke svija vrijedna po § 3. slovo b. i za druge poklane krmke jedax drugi odsteta.

Po § 8. alineja 2. iste naredbe, pripadajuću odštetu ili odplatu što brže, i to najduže u roku od četiri sedna, to je 28 dana nakon preduzlog razkuženja, iz državnih sredstava izplatiti. Takovu odštetu nisu dobili vlasnici u navedenim obćinah, napose na oni obće Kastav, do sada, do dne 22. februara 1901. nakon pušli osam mjeseca, dakle nakon 92 dana ili preko 224. dnja.

Neupustaju se u razglabanje o tomu, da li odgovaraju svrsi pojedite ustanove carske naredbe od dne 2. maja 1899. uslobadaju se podpisani u obzir imati navedeno, i obzirom na to, što se ovdje negdi samo o tom, da se zadovolji ustanovam carske naredbe, nego u mnogih slučajevih o posve siromašnih ljudih, koji čekaju na pripadajuću im odštetu, nisu u obće kupili u gospodarstvu toli potrebite krmke, ili kupije ih kasno, zadrživ se pri tom i pretpiriv na svaki način štetu u stavili na njegovu preuzvišenost gospodina ministra-predjednika kao upravitelja ministarstva unutarnjih posla upit:

Je li njegova preuzvišenost sklonia što moguće prije narediti, da se izplati bez oklevanja propisani odšteta za one krmke, koji bijahu po službenom nalogu poklani mjeseca maja i junija 1900. u obćinah Kastav, Veprinac, Lovtin i Mosćenice; te poduzeli korake, da se u budućie takove odštete pravodobno izplati u smislu jasnih ustanova carske naredbe od dne 2. maja 1899. D. Z. L. Br. 81.

U Beču, dne 22. februara 1901.
Spincić, Perić, dr. Klaić, Borčić, dr. Tavčar, Gabrček, Biankini, dr. Zafiron, dr. Ferri, Šupuk, Ročić, dr. Ferjančić, Vuković, dr. Plančan, dr. Ploj.

DOPISI.

Zadar, 5. ožujka. (Nova ministarska jabuka hrvatskomu narodu). Da nijesmo pročitali, čuli i vidjeli, nebi bili povjorevali da će bos sad, kad je na okopju duhom uzrojano carevinsko vijeće, da će ministarstvo pravde hitjeti izdati naredbu, po kojoj sinovi hrvatskog naroda u Dalmaciji neće smjeti više natječaj se na mjesta kancelarijskih činovnika kod sudova dalmatinskih, već samo izsluzeni podčastnici tuđih narodnosti. Takva stvar nije se još nigdje čulo a kako li doživjelo. Vojnička zapovjedništva dobila su naredbu i već su dali uputu podčastnicima; što imaju uraditi i kako se spravili da dobiju svjedocbu. Ovim ministarstvo obećaje, da će im kroz vrijeme prakse dati prilike da nauče hrvatski i talijanski jezik, a onim, koji budu imenovani a nebudu dobro do tada te jezike naučili, smjesta li na način da će se moći lako uvozbati. Za takav atentat, da se unisti i otme krh sinovim hrvatskog naroda, nesmije, da bez dostojne zadovoljstine predje preko dnevnog reda. Već je poduzelo sve što za to treba kod hrvatskih zastupnika, koji će složno zabjevali svim sredstvima da se odmah ukine takova naredba, koja vriedja ne samo čielu hrvatski, nego i sve slovenske narode moharkije. Nije se ni ljelo od vlade nego ta jabuka Dalmaciji i hrvatskomu narodu imat će se možda još namjestiti na se običaj se nerada i sa nesposobnosti hrvatske činovnike. Ne manjka nego i ta vriedba. Možda će se svabski selbaba raditi bolje od masiv vriednih mlietca koji imadu vješte, poznanje, nauke i izobitazne

nosti. Možda će podići sudbene stvari tim, ako im se daje prepustiti koja osudu i njezin naslov u jedan dan štamparski napisati. Zeljeti je znati, koje li im ministarstvo namjerilo jednaku njemaku, čimovnika koji za vrijeme se i u jesene plati se savrše u svim granama i u svim poslovima kancelarije. Ili će im još morati proći naši pisari i davati poduke? Stakako li bilo dobro potražiti onog nesveštika, koji bi se uputio da te krmke podučava u uredu i vani za nje-koliko forsolata na štetu svojega cielog hrvatskog naroda. Sviesni svoje jakosti i prava nedvojne ni najmanje o čergerji naših i slovenske braće zastupnika, koji će znati pribaviti dostojnu zadovoljstinu jednom narodu, kojega će volja biti jača od jednog čovjeka. Predpostavimo, da imade kancelarijskih činovnika, koji imaju već četrdeset godina službe, te koji nisu mogli da pređu novo ustrojstvo i novi poslovnik; ali pitamo za to, je li to razlog, koji je mogao savesti ministra da tako sudi i da odkrije prorocanski duhom da su ostali činovnici četrdeset i pet njih po što, nesposobni za rad, a da mladji, osoblito oni, koji su pročili novi poslovnik i koji neće zasla zaostali za nijednim kancelarijskim činovnikom svabakim, nego će još uraditi u 3 sata ono što drugi neće niti u deset. Poznato nam je, da je neki ministarski savjetnik, pri svojem zadnjem posjetu obnašao, da se u Dalmaciji nesamo u redu radi, te i po-hvalno rad. Ko je odkrio te nesposobne činovnike i po njima mogao osuditi vriedne sinove cieleg naroda hrvatskog? I to je imao još da doživji hrvatski narod u dvadesetom veku od jednog ministra u ustanovnoj državi protiv svakom pravu i zakonu. Graimo da vidimo!

Franina i Jurina.

Ca da se neki nasi fukuju i na karti igraju sa našim generalom? Jur. Ma tako deju. Fr. Ca bi trebedai i oni radi poslat mačići? Jur. Bi rec! Fr. Pošpijaj malo drugi put za njimi, pak čemo njim rep opalit.

Fr. Ca da se neki nasi fukuju i na karti igraju sa našim generalom?
Jur. Ma tako deju.
Fr. Ca bi trebedai i oni radi poslat mačići?
Jur. Bi rec!
Fr. Pošpijaj malo drugi put za njimi, pak čemo njim rep opalit.

Razne vijesti. Politike.

Austro-Ugarski. Austrijsko carevinsko vijeće uz neznatnu pretinjavaju radi redovito i bez oštirikuje. Neznamo da li je to uspjeh diplomatske spretnosti ministra-predjednika ili su se same odlučujuće stranke naslile bezuspješnog natezanja ili ih je na rad preslila nezvjestnost za budućnost. Da je poslo naime i nadalje kako se je započelo, bilid bi moralo nastupiti njesto, čega su se valda svi bojali. Vlada bi bila prisiljena poslati kući državno zastupstvo to opravljati državne poslove putem glasovitog § 14. ili obustaviti posvećeno ustaj i vratiti se na nesretno predstavnstvo. Naš je drago, da su pri stupnici českoga naroda popustili ili pristali na vladino uvjete, tako omogućiti parlamentarnu uvjelovanje. Za nas koji tražimo ualidno obćinsku dševnog vriednog stajbe našega naroda u zemaljskomu saboru, koji uzidimo pod nesposobnim vladavim vlastavim u Primorju i drugo

